

JAARPLANNING 2022 dbieb

Jaarplanning/profiel 2022 op hoofdlijnen - bibliotheekwerk Leeuwarden en Tytsjerksteradiel

VERDER BOUWEN AAN DE MAATSCHAPPELIJKE BIBLIOTHEEK

Inhoud

1. Voorwoord	3
2. Basis en maatschappelijke uitgangspunten voor dbieb	10
3. Strategische speerpunten in het nieuwe beleid	13
4. De inhoudelijke dienstverlening – profielen teams	15
4.1 – Team Programmering	15
4.2 – Team Onderwijs	17
4.3 – Team Bibliotheken Stad en Dorpen	20
4.4 – Unit Digitaal	21
4.5 – Marketing & Communicatie	22

Voorwoord

dbieb is een moderne, ondernemende bibliotheekorganisatie die iedere dag met veel energie en enthousiasme werkt aan betere kwaliteit van het bibliotheekwerk in het midden van de provincie Fryslân; de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel. Goede planvorming vormt de basis onder deze verdere ontwikkeling van de producten en dienstverlening. Doel is de vergroting van onze impact in ons werkgebied. De jaarplanning 2022 op hoofdlijnen van dbieb geeft een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in het dienstverleningsaanbod voor de inwoners van Leeuwarden en Tytsjerksteradiel in de komende periode. In deze voorliggende notitie worden de meest prominente inhoudelijke ontwikkelingen en activiteiten benoemd. De notitie dient als een oplegger op inhoud bij de begrotingen 2022. In de komende maanden worden de hoofdlijnen verder uitgewerkt in de meer gedetailleerde jaarwerkplannen van de verschillende teams.

Fundamenteel innoveren – verder bouwen aan de maatschappelijke bibliotheek

Landelijke ontwikkelingen - afspraken tussen overheden en bibliotheken

Een belangrijke landelijke ontwikkeling voor het bibliotheekwerk in de komende jaren is de ondertekening van het Bibliotheekconvenant 2020-2023. Dit convenant is in oktober 2020 door de drie overheidslagen ondertekend. Met het convenant leggen bibliotheken in Nederland en de drie overheidslagen vast dat zij zich gezamenlijk gaan inzetten voor leesbevordering, digitale inclusie en een leven lang ontwikkelen. Ook zijn er afspraken gemaakt om de toekomst van de openbare bibliotheek meer op het terrein van essentiële randvoorwaarden te duiden. Aanleiding voor het convenant zijn de aanbevelingen uit de eerste evaluatie van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

In het Bibliotheekconvenant 2020-2023 ligt de focus op drie maatschappelijke opgaven, waarbij voor bibliotheken een grote rol is weggelegd op het gebied van:

Geletterde samenleving – Bevorderen geletterdheid en leesplezier:

De bibliotheek speelt van oudsher een belangrijke rol bij leesbevordering. Er komt een extra impuls om met name bij jongens, vmbo'ers en leerlingen met een meertalige achtergrond het lezen te stimuleren. Partijen zetten zich in om succesvolle programma's zoals de Bibliotheek op school door te ontwikkelen en bij te dragen aan het Leesoffensief, waarin ook het onderwijs een essentiële rol heeft.

Participatie in informatiesamenleving – Digitale inclusie en digitaal burgerschap:

Digitalisering en technologie hebben een steeds grotere impact op ons leven. Iedereen moet kunnen meedoen in de digitale samenleving. Eind 2021 hebben alle bibliotheken een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) waar mensen bijvoorbeeld terecht kunnen met vragen over hun belastingaangifte en is het cursusaanbod geïntensiveerd.

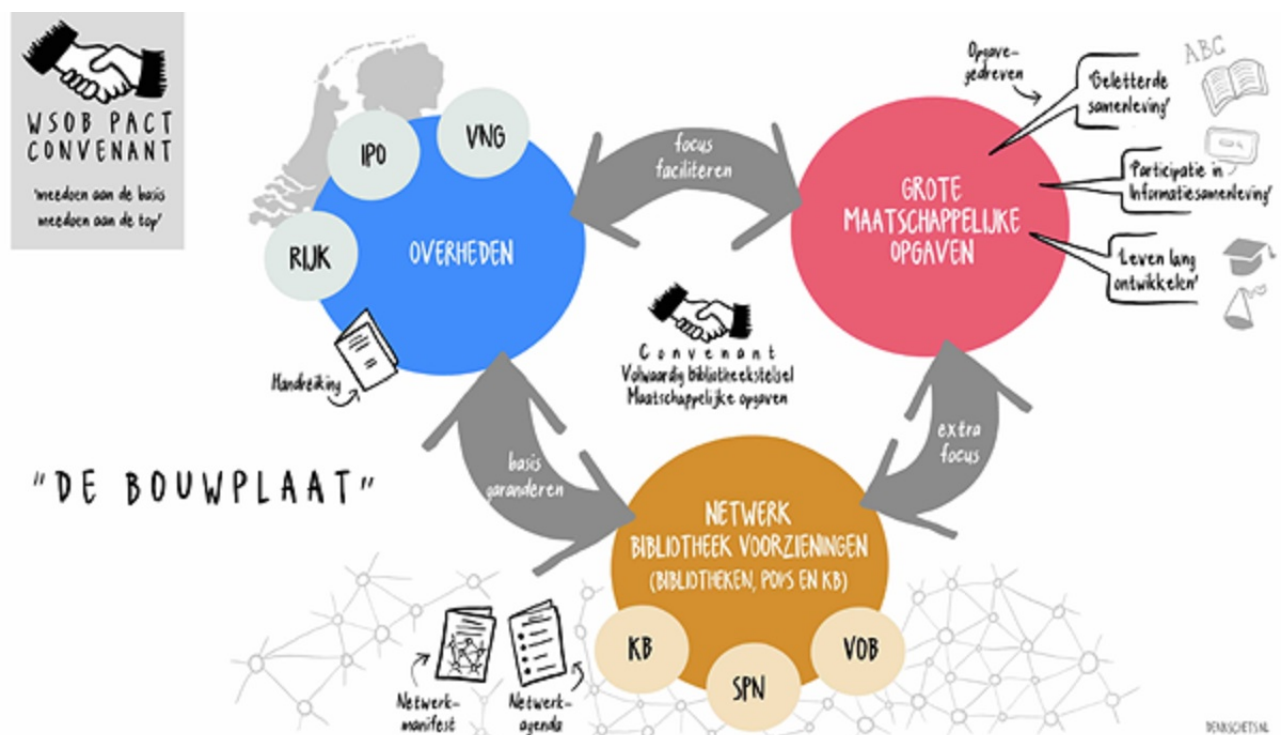
Leven lang ontwikkelen – Basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid:

Bibliotheken dragen als partner in lokale en regionale leernetwerken bij aan de persoonlijke ontwikkeling van burgers, die is gericht op basisvaardigheden en arbeidsparticipatie. Daartoe wordt het landelijk dekkende programma Bibliotheek en basisvaardigheden voortgezet en uitgebouwd. Daarnaast wordt er een interactief leer- en ontwikkelplatform opgezet voor de gebruikers van bibliotheken, met inloopscholen en makerplaatsen in bibliotheken, anticiperend op de behoefte van burgers om een leven lang te kunnen leren.

Toekomst van de bibliotheek; randvoorwaardelijk

Om deze rol goed te kunnen vervullen, is er een robuust bibliotheekstelsel nodig. In het convenant staat daarom ook beschreven wat er nodig is om de toekomst van bibliotheekvoorzieningen te garanderen:

- bibliotheken blijven goed bereikbaar en toegankelijk;
- bibliotheken kunnen beschikken over voldoende en goed gekwalificeerd personeel (inclusief vrijwilligers);
- er komt een collectief landelijk bibliotheekstelsel;
- samenwerking, certificering en monitoring en innovatie zijn belangrijke randvoorwaarden.

De partijen die het convenant ondertekenden zijn: het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), KB nationale bibliotheek, Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) en Stichting Samenwerkende POI's Nederland (SPN).

De netwerkagenda

Om inhoudelijke invulling te geven aan de afspraken uit het convenant is door de lokale bibliotheken, POI's (de provinciale ondersteuningsorganisaties voor bibliotheken) en de KB (Koninklijke Bibliotheek) in gezamenlijkheid de Netwerkagenda 2021 – 2023 geschreven. Deze Netwerkagenda bevat de uitwerking van drie maatschappelijke opgaven plus acht stelseluitdagingen voor het bibliotheekstelsel. De verbindingen tussen de maatschappelijke opgaven en

stelseluitdagingen zijn op verschillende plekken genoemd. De Netwerkagenda maakt het mogelijk om deze verbindingen nog verder te versterken.

Lokaal – vernieuwing bij dbieb – verdere ontwikkeling op drie sporen

Geheel in lijn met de landelijke ontwikkelingen verandert de bibliotheek in Leeuwarden en Tytsjerksteradiel van kleur: van klassieke 'uitleenbibliotheek' naar de 'maatschappelijke bibliotheek'. Deze vernieuwing bij dbieb is een aantal jaren geleden in gang gezet. Het proces van transitie en transformatie loopt ook in 2022 verder via een drietal samenhangende sporen: de ontwikkeling van het inhoudelijk bibliotheekwerk, de ontwikkeling van de organisatie en de ontwikkeling van de huisvesting en spreiding.

De vernieuwing is een uitdagend en continu proces. Het is voor de bibliotheek zaak scherp aan de wind te zeilen en permanent te anticiperen op relevante maatschappelijke ontwikkelingen.

Het eerste spoor - beleidsspeerpunten voor de komende jaren

In 2017 verscheen het Strategisch Ondernemingsplan voor onze organisatie. Dit plan – met een looptijd van vier jaar - heeft als fundament gediend onder de gedetailleerde jaarwerkplannen van de organisatie die de verschillende teams en units jaarlijks opstellen. Inmiddels is er een einde gekomen aan de looptijd van dit ondernemingsplan. De vorming van een nieuw plan voor de komende jaren is deels gelopen via een opleidingstraject, 'dbiebAcademy' genaamd. In dit traject werden alle medewerkers van dbieb betrokken. Waar het management zich met name richt op de invulling van de 'waarom-' en 'wat-vraag', richten de medewerkers zich met name op de beantwoording van de 'hoe-vraag'. In het kader van het nieuwe beleidsplan is er reeds een herdefiniëring van de visie, missie, bestaansrecht en positionering geweest. Tevens zijn op basis van de maatschappelijke opdracht (onder andere de college- en raadsprogramma's van beide gemeenten) en een segmentatieonderzoek in het werkgebied nieuwe beleidsspeerpunten bepaald.

Hoewel de essentie van het bibliotheekwerk uiteraard niet zal veranderen, zal er dus wel sprake zijn van andere accenten in het beleid. In het nieuwe beleid staat meer dan ooit de maatschappelijke opdracht van het bibliotheekwerk centraal: de ontwikkeling van inwoners van Leeuwarden en Tytsjerksteradiel waarbij de begrippen 'taal' en 'informatie' sleutelwoorden zijn.

Vanwege de impact van de coronacrisis is de doorlooptermijn van dbiebAcademy noodgedwongen tot de zomerperiode 2021 verlengd.

Modernisering van het bibliotheekwerk in Tytsjerksteradiel .

De vernieuwing van het bibliotheekwerk vindt in 2022 plaats op 3 fronten:

1. Een nieuw serviceconcept voor de vestigingen Burgum en Gytsjerk waarbij we, stapsgewijs, een substantiële uitbreiding van openingsuren willen realiseren. We denken hierbij aan serviceluwe uren waarop bezoekers boeken kunnen inleveren en lenen, een krantje kunnen lezen en elkaar ontmoeten. Daarnaast zijn er de normale full-service dagdelen waarbij de professionals van dbieb aanwezig zijn om vragen van bezoekers te beantwoorden en informatie te geven. De gratis bezorgservice, die we gestart zijn in coronatijd, blijft gehandhaafd.
2. De uitrol van dBos en Boekstart over de gemeente. Van consultatiebureau t/m 1e jaar VMBO komen alle kinderen in aanraking met de dienstverlening van de bibliotheek.

3. De intensivering van het aanbod van programmering, zowel in het Sociaal Domein (sociale basis) als voor wat betreft culturele activiteiten

De mienskipsbibliotheek – de gemeenschapsbibliotheek

In 2021 is een provinciaal project gestart waarin we een gemeenschapsbibliotheek oftewel een Mienskipsbibliotheek willen ontwikkelen, dit vanuit de maatschappelijke opgave om gemeenschappen te versterken en bij te dragen aan leefbaarheid. Reden voor dbieb om aan die ontwikkeling bij te dragen is met name een goede, toekomstbestendige invulling te geven aan de plattelandsbibliotheek. In het project participeren naast dbieb, bibliotheken Mar & Fean, Fers en The Alignmenthouse.

In het project willen we een Friese bibliotheekformule ontwikkelen "die relevant en toekomstbestendig is en aansluit op het dna van Fryslân; die doorvertaald kan worden naar stad en platteland en zorgt voor onderlinge versterking van het Friese bibliotheeknetwerk en het netwerk met strategische partners uit het speelveld; die leidt tot een optimale krachtenbundeling van het Friese bibliotheeknetwerk ten opzichte van de inspanningen van elke speler afzonderlijk, die verbonden is met de inwoners en is ingebed in een krachtig netwerk van publieke en private partijen en aantoonbaar een structurele bijdrage levert aan de ambitie en uitdagingen van Fryslân en haar gemeenten". In het project wordt, samen met de 10 belangrijkste stakeholders vanuit diverse domeinen in de provincie uitgezocht welke kansen en uitdagingen Fryslân ziet voor de bibliotheken en hoe de bibliotheken hier zelf naar kijken.

Het tweede spoor - de organisatie

In het najaar 2017 is een reorganisatie doorgevoerd. Vanaf eind januari 2018 werkt de organisatie formeel in een nieuwe setting. In 2020 is een eerste evaluatie van de reorganisatie afgerond. Een deel van de uitkomsten is gebruikt ten behoeve van de opzet van het nieuwe HRM-plan voor de komende twee jaar. Vanuit de evaluatie fungeert dit plan als het kompas voor de verdere finetuning van de nieuwe organisatie. Hierbij ligt de nadruk op de invulling en vertaling van begrippen als de lerende organisatie, planmatig werken, zelforganisatie en samensturing. Begrippen die als uitgangspunt liggen onder het reorganisatieplan.

In de afgelopen twee jaar is de organisatie ook qua omvang gegroeid. Deze groei vond met name plaats in de teams Onderwijs en Programmering. In 2021 zijn ook de onderdelen van Bedrijfsvoering op de noodzakelijke sterkte gebracht. In het vroege voorjaar 2022 zal de personele invulling van de organisatie als geheel zijn afgerond.

In oktober 2020 is een medewerkersonderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek komt naar voren dat dbieb significant hoger scoort dan andere bibliotheken in Nederland. Medewerkers van dbieb zijn overwegend bevlogen in hun werk en betrokken bij de organisatie. Toch zijn er wel verbeterpunten met name op het gebied van werkdrukbeleving en samenwerking tussen de teams.

Projectenbureau

In 2021 hebben we, naast de lijnorganisatie, een projectorganisatie opgezet. In het projectenbureau organiseren we projecten binnen dbieb die majeur en veelomvattend zijn én om een integrale aanpak vragen. Met het werken in een projectorganisatie willen we slagkracht creëren om (bestaande) dienstverlening te innoveren. We willen de samenwerking tussen de verschillende teams versterken, zodat een verrijking van de dienstverlening ontstaat. Projectmatig werken doet een beroep op planmatig werken, wat bijdraagt aan een betere kwaliteit van het resultaat. Het komt

ook tegemoet aan de lerende organisatie die we willen zijn. Medewerkers leren om verder te kijken dan hun eigen team en kunnen zich ontwikkelen. Medewerkers hebben nadrukkelijk invloed op de uitkomst van het project. Dit past bij ons uitgangspunt om verantwoordelijkheden lager in de organisatie te beleggen. Projectmatig werken ligt daarmee in lijn met de doelen vanuit de reorganisatie van 2017.

In 2021 zijn we gestart met de projecten Talentontwikkeling, Gezinsgerichte aanpak, Proeftuin Digitaal Burgerschap, Abonnementenstructuur en Werken met communities.

Het derde spoor - de huisvesting en spreiding

Huisvesting Leeuwarden

Op het terrein van huisvesting is er in 2022 in Leeuwarden een aantal belangrijke ontwikkelingen aan de orde.

Centrale Blokhuispoort

De Centrale bibliotheek Leeuwarden is sinds enkele jaren gevestigd in het complex Blokhuispoort. Uiteraard heeft de coronacrisis veel impact op de bezoekersaantallen, maar de nieuwe huisvesting is en blijft een enorme publiekstrekker. Het gebouw is uitstekend geschikt als instrument voor de uitvoering van de vijf kerntaken¹ van het moderne bibliotheekwerk en kan worden beschouwd als de huiskamer van de stad. In het najaar 2020 zijn de werkzaamheden aan een aantal belangrijke elementen in de bibliotheek Blokhuispoort hervat. De klimaatbeheersing is in bedrijf gesteld en de Kapel is in gebruik genomen. De bibliotheek beschikt daarmee over een aantrekkelijke ruimte waarin tal van – ook culturele – activiteiten kunnen worden georganiseerd. De Kapel is uitermate belangrijk voor de profilering van de bibliotheek.

Vestiging Stiens

In Stiens wordt een nieuw Multifunctioneel Centrum gerealiseerd. Er wordt door een projectgroep hard gewerkt aan de uitvoering van de plannen en naar verwachting zal de nieuwe vestiging in september 2022 worden geopend.

Vestiging Grou

De bibliotheek Grou is gevestigd in het gebouw van OSG Sevenwolden nabij de A32. De vestiging ligt hiermee decentraal ten opzichte van de kern van het dorp. In de huidige situatie is er voor de bibliotheek alleen sprake van bestemmingsverkeer. Dit is terug te zien in de bedrijfsresultaten van de vestiging. Het zou beter zijn de bibliotheek te verplaatsen naar een locatie in het centrum van Grou. In het voorjaar 2021 zijn de eerste contacten gelegd tussen dbieb en de lokale initiatief-/werkgroep die werkt aan de ontwikkeling van een nieuw MFC in het centrum van het dorp.

Huisvesting Tytsjerksteradiel – 2022, een cruciaal jaar

Het jaar 2022 wordt een cruciaal jaar in de huisvestingssituatie van het bibliotheekwerk in de gemeente Tytsjerksteradiel. In de strategie om de bezuinigingen op te vangen speelt huisvesting een primaire rol. Naast de financiële noodzaak tot aanpassingen in de huisvesting, is er tevens een inhoudelijke aanleiding. Dit betreft de aanpassing van de inhoud en de verschijningsvorm van het bibliotheekwerk in de plattelandsvoorzieningen van de bibliotheek. Ook de dorpsvestigingen in Tytsjerksteradiel moeten toekomstbestendig worden gemaakt. De voorzieningen met een beperkte

collectie en dito openingstijden voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd en de vraag van de klant. Dit strategische vraagstuk ligt overigens niet alleen voor in het werkgebied van dbieb maar eigenlijk in het gehele land. Een juiste inkleuring in een nieuwe verschijningsvorm is van levensbelang voor de juiste positionering en effectiviteit van het bibliotheekwerk in de plattelandsomgeving.

Het management van de bibliotheek oriënteert zich momenteel op een nieuwe opzet in het brede kader van het bibliotheekwerk in de gemeente Tytsjerksteradiel. Met de gemeente is afgesproken in gezamenlijkheid een nieuwe visie te ontwikkelen. Behoud van twee vaste vestigingen in de gemeente is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Samenwerking met maatschappelijk relevante partners is essentieel.

Vestiging Hurdegaryp

Om de exploitatie van de bibliotheek in de gemeente structureel toekomstbestendig te maken, is de keuze gemaakt de vestiging in Hurdegaryp per 1 januari 2021 te sluiten. Deze keuze tot sluiting is een direct gevolg geweest van de bezuiniging die in de gemeente per 1 januari 2021 van kracht is gegaan. Met Burgum en Gytsjerk blijft de fysieke bibliotheek voor iedere inwoner van Tytsjerksteradiel bereikbaar. De bibliotheek heeft samen met het dagelijks bestuur van Dorpsbelangen Hurdegaryp en de directies van het primair onderwijs in Hurdegaryp een verkenning gedaan met betrekking tot de mogelijkheden rond bibliotheekdienstverlening in het dorp, binnen strakke financiële kaders. Dit heeft erin geresulteerd dat er medio 2021, in samenwerking met Doarpsbelang Hurdegaryp en It Maskelyn ,een afhaalpunt in it Maskelyn is gerealiseerd. Hier kunnen leden boeken afhalen en inleveren. Daarnaast verzorgt dbieb de tijdschriften op de leestafel in het MFC en vinden er activiteiten plaats.

Vestiging Gytsjerk

In het toekomstperspectief blijft de vestiging in Gytsjerk behouden. Het karakter van de vestiging krijgt een ander accent. In januari 2020 is de algemene ledenvergadering van Doarpsbelangen Gytsjerk (DB) akkoord gegaan met de realisatie van de 'Ontmoetingsruimte Gytsjerk' in de huidige bibliotheek van het dorp. De ontmoetingsruimte wordt gerealiseerd in een samenwerking tussen DB en de bibliotheek. Er is een brede projectgroep geformeerd die de diverse onderdelen van het project op een gestructureerde en enthousiaste wijze verder uitwerkt en uitvoert. In het dorp is draagvlak voor het project. De plaatsing van de ontmoetingsruimte in de huidige bibliotheek heeft eerst een tijdelijk karakter. Wellicht ontstaan op termijn mogelijkheden in het centrum van Gytsjerk waar meerdere relevante maatschappelijke partners onderdak kunnen vinden.

Begin september 2021 is Dorpshûs de Bân officieel geopend. De Bân heeft een eigen programma met onder meer inloopochtenden, workshops en lezingen. Ook worden er gezamenlijk met dbieb activiteiten georganiseerd

Vestiging Burgum

Ook de vestiging Burgum blijft behouden, vooralsnog op de huidige locatie in het centrum van het dorp. Dit pand is relatief duur en qua oppervlakte te groot voor de uitleenfunctie van de bibliotheek. Daarom zijn met de verhuurder afspraken gemaakt over het verminderen van het gehuurde vloeroppervlak.

De inhoud staat centraal in de jaarplanning 2022

Vanuit de bovenstaande ontwikkelingen op de drie sporen wordt de vernieuwing van het bibliotheekwerk in het werkgebied van dbieb in 2022 verder vormgegeven. De meer gedetailleerde uitwerking van de jaarwerkplannen 2022 van de teams en units vindt plaats in de maanden december 2021 en januari 2022. In deze planning worden onder andere de concrete doelen en prestatieindicatoren (PI's) benoemd. Mede op basis van deze planning wordt begin 2022 de verdere planning van de ondersteunende unit Bedrijfsvoering ingevuld. Uiteraard moet in het proces rekening worden gehouden met de impact van de coronacrisis.

2. Basis en maatschappelijke uitgangspunten voor dbieb

Visie

Wat zien wij als wij naar buiten kijken vanuit het gezichtspunt van onze wettelijk vastgelegde taken en functies?

We zien een terugtrekkende landelijke overheid die inzet op de zelfredzaamheid van burgers. Een deel redt zich en een deel redt zich niet door een onvoldoende ondersteunend netwerk, door onvoldoende vaardigheden of door (digitale) laaggeletterdheid.

Over het algemeen is de leefbaarheid in de regio hoog en zijn mensen relatief erg gelukkig. Mensen in de regio zijn ook erg trots op hun regionale cultuur. Daarnaast kent de regio veel burgers die actief betrokken zijn bij de samenleving als vrijwilliger. Echter kent de regio ook de nodige uitdagingen. De bevolking krimpt en de eenzaamheid neemt toe. In Leeuwarden zijn er een aantal wijken waar mensen in armoede en schulden leven. In de dorpen zien we een relatief laag opleidingsniveau, werkloosheid en vergrijzing. Dit leidt tot meer behoefte aan zorg, ontmoeting en het onderhouden van (digitale) vaardigheden.

Instituten zijn minder zichtbaar en er wordt meer uitgegaan van de kracht van de burgers. Mensen moeten meer zelf hun weg vinden en op zoek gaan naar nieuwe ontmoetingen. Taal (meertaligheid) en cultuur verrijken, verbinden mensen met elkaar en versterken de identiteit.

We zien steeds meer digitalisering, een toenemend gebruik van communicatiemiddelen en een technologische ontwikkeling waarin het delen van informatie gemeengoed wordt. Veel eenvoudige werkzaamheden en kennissystemen worden vervangen door robots. Dit leidt tot nieuwe zingevings- en ontwikkelingsbehoeften van mensen. Menselijke correctie van automatische systemen en interactie tussen mensen zijn van toegevoegde waarde voor de samenleving.

Bestaansrecht

Wat betekent deze visie voor dbieb?

dbieb is de plek waar iedereen vrij en ongedwongen binnen kan komen. Het is de lokale poort tot kennis, een leven lang leren, culturele ontwikkeling, informatieverwerking en vrijheid van meningsvorming voor zowel individuen als voor groepen.

De medewerker is de actieve verbinder tussen mensen en bronnen. Dit maakt de bibliotheek uniek en onderscheidend. Vrijheid, voorspoed en persoonlijke ontwikkeling zijn fundamentele waarden. Goed geïnformeerde burgers zijn de dragers van een inclusieve samenleving, waarin iedereen mee mag doen.

Vrij toegankelijke informatie, toegang tot educatie en zelfontplooiing zijn onmisbaar voor de ontwikkeling van normen en waarden.

Missie

Daarom zien wij dit als onze belangrijkste opdracht:

‘Wij inspireren iedereen om zich een leven lang te ontwikkelen’. (Mission statement dbieb)

Wij inspireren iedereen om zich een leven lang te ontwikkelen, zijn perspectieven te verrijken en zich in staat te stellen om volwaardig mee te doen in de lokale samenleving.

Wij zijn een netwerkorganisatie die - in samenwerking met partners - vrije toegang biedt tot cultuur en informatie, het produceren en het delen van informatie ondersteunt en duiding brengt in een lokale en wereldwijde context.

Positionering

Waar staat dbieb voor - wat is dbieb?

Lokale informatiebemiddelaar (actieve verbinder)

Wij zijn de lokale toegangspoort naar informatie.

Wij ondersteunen de mensen in Leeuwarden en Tytsjerksteradiel bij het zoeken naar en vinden van informatie en inspiratie zodat ieder individu kan blijven meedoen in de samenleving.

We zien onszelf als onafhankelijke lokale informatiebemiddelaar die, in een netwerk van organisaties, bronnen en kennisinstituten, zorgt dat de verbinding wordt gelegd tussen betrouwbare informatie, kennis en de Friese populatie.

Dé plek voor iedereen

In onze samenleving zien wij hoe belangrijk het is om een laagdrempelige plek te hebben, voor iedereen. Dat is dbieb: de openbare plek van jouw stad of dorp waar je zonder drempel binnen kunt lopen en welkom bent. Waar niemand iets van je verwacht. Een plek waar je elkaar ontmoet en het gesprek kan aangaan over wat jou bezighoudt. Wij laten onze leden en bezoekers actief meedenken over de invulling van onze programmering. We luisteren naar de behoeften van onze inwoners en omarmen hun initiatieven.

dbieb is van en voor de mensen uit deze regio.

Blijven ontdekken

‘Wij inspireren iedereen om zich een leven lang te ontwikkelen’.

Dat kan alleen wanneer je gestimuleerd wordt om nieuwe dingen te blijven ontdekken, op de hoogte raakt van actuele thema's, kennismaat met nieuwe vaardigheden en Friese-, en andere culturen kunt ontdekken. Op deze manier verbreden wij de horizon van onze leden en bezoekers. Je bent nooit te oud om te leren en nooit te jong om ermee te beginnen.

Zelfvertrouwen

Onze regio kent veel problematiek. Eén van de belangrijkste dingen is dan om zelf achter het stuur te blijven zitten van je eigen leven. Dat kan alleen als je vertrouwen hebt in jezelf en in je eigen kunnen. Daarom zetten wij ons in om de mensen van stad en dorp te ondersteunen in hun zelfvertrouwen. Dat doen wij door hen nieuwe vaardigheden aan te leren die van belang zijn om mee te blijven doen in deze samenleving. Maar ook door ontmoeting met anderen te faciliteren en hen te inspireren. Wij stimuleren de persoonlijke ontwikkeling onder onze inwoners.

Grutsk!

In Fryslân geloven wij in 'samenredzaamheid', we doen het samen. Onze medewerkers, vrijwilligers en samenwerkingspartners vinden elkaar in wat we allemaal het belangrijkste vinden: het in hun kracht zetten van onze inwoners. Op deze manier versterken wij onze regio en bouwen we aan een krachtige samenleving. Daar zijn we trots op!

3. Strategische speerpunten in het nieuwe beleid

Vanaf het voorjaar 2022 zal dbieb opereren vanuit een nieuw beleidsplan. Met de bovengenoemde geüpdate visie, missie en maatschappelijke opdracht als basis en vertrekpunt richt dbieb zich in de komende jaren op de vertaling en realisatie van haar nieuwe beleid met vier strategische speerpunten. Nauwgezet segmentatieonderzoek vormt een belangrijk kompas. Het gaat hierbij om:

- **Basisvaardigheden volwassenen** – Onze regio kent maatschappelijke uitdagingen zoals eenzaamheid en in een aantal wijken en dorpen van Leeuwarden en Tytsjerksteradiel leven mensen in armoede en schulden. In dit speerpunt richten wij ons op het verbeteren van vaardigheden die nodig zijn om zelfredzaam te zijn in de samenleving. Lezen, schrijven, begrijpen, informatievaardigheden, digitale vaardigheden, sociale vaardigheden, communicatievaardigheden, financiële vaardigheden, juridische vaardigheden en vaardigheden op het gebied van opvoeding en gezondheid. Taal en informatie staan in het speerpunt nadrukkelijk centraal. De bibliotheek werkt hier samen met diverse relevante organisaties en instellingen.
- **Basisvaardigheden kinderen** – Zelfredzaamheid is steeds belangrijker in de samenleving van vandaag de dag. Kinderen die onvoldoende basisvaardigheden aanleren, zijn kwetsbaar om als volwassene minder zelfredzaam te worden. Daardoor zullen ze later niet mee kunnen komen in de samenleving. Zoals beschreven in het kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties, heeft ieder kind recht op (o.a.) gezond leven, spel en ontspanning, informatie, zorg, gelijkheid en onderwijs. Onze bibliotheek draagt hieraan bij door kinderen te helpen met het verbeteren van basisvaardigheden die hun de kans geven mee te doen in de samenleving. Omdat ieder individu recht heeft op meedoen. Een beheersing van basisvaardigheden is de minimumvoorwaarde voor welvaart en welzijn van ieder individu. De bibliotheek maakt ook hier deel uit van specifieke allianties en netwerken in het werkgebied en ook een nauwe samenwerking met het onderwijs in het werkgebied is van cruciaal belang. Een goede taalontwikkeling bij kinderen is een *preventieve* manier van bestrijding van laaggeletterdheid. Maar het terrein is breder dan alleen de focus op taalontwikkeling. De bibliotheek richt zich op de ontwikkeling van de zogenaamde 21e-eeuwse vaardigheden, of 21st century skills. Dit zijn competenties die een kind nodig heeft om succesvol deel te nemen in de maatschappij van de toekomst.
- **Talentontwikkeling** – Dit speerpunt richt zich op zelfontplooiing en verrijking, verbreden van de horizon en het vergroten van kansen. Talentontwikkeling is een ‘verdieping op de basis’ of is gericht op ‘iets nieuws leren’ en het ontdekken van talenten die nog niet aangesproken worden. Stimuleren van en ontdekken waar je goed in bent en waar je plezier aan beleeft staat bij dit speerpunt centraal. We helpen kinderen met het benutten van hun talenten, omdat het plezier en een positieve ervaring oplevert. We helpen hen iets ontdekken waardoor de eigen horizon wordt verbreed.

- ***dbieb als Culturele 'hub'***- dbieb als ontmoetingsplaats, als een verbindend platform. Mensen worden met elkaar verbonden. De bibliotheek als een onafhankelijke en actieve verbinder in een netwerk van mensen, organisaties, bronnen en kennisinstituten. Activiteiten en evenementen met thema's als filosofie, kunst, levensbeschouwing, cultureel burgerschap, bewustwording, en communicatie zullen bijdragen aan grotere sociale cohesie en het creëren van een gemeenschapsgevoel. Voor dit speerpunt hebben we een tak die zich richt op het platteland, en een tak die zich richt op de stad.

Op dit moment worden de speerpunten inhoudelijk 'geladen'. In de afgelopen periode is segmentatie onderzoek² uitgevoerd in het gehele werkgebied van dbieb. Op basis van dit gedegen onderzoek zijn alle doelgroepen binnen de bevolking in kaart gebracht. Op basis van de uitkomsten wordt per strategisch speerpunt bekeken op welke wijze de dienstverlening in alle facetten het best kan worden ingericht.

4. De inhoudelijke dienstverlening

De inhoudelijke dienstverlening van dbieb wordt verzorgd door vier teams en één unit: het team Programmering, het team Onderwijs, de teams Bibliotheken Stad en Dorpen en de unit Digitaal. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste thema's in de planning 2022 van deze organisatie-onderdelen beschreven.

4.1 Team Programmering

Digitale zelfredzaamheid

Het ministerie van BZK stelt per 2022 een grotere subsidie beschikbaar voor het versterken van de digitale inclusie. Hierdoor wordt het mogelijk om het **Informatiepunt Digitale Overheid** (IDO) uit te breiden. Het IDO bestaat uit ondersteuning in het contact met uitvoeringsorganisaties en cursusaanbod. Dit gaan we doen door meer aanwezigheid en aanbod in wijken en dorpen en meer partners te betrekken bij de dienstverlening. Het lesaanbod aan cursussen gaan we in 2022 toegankelijker maken door diversificatie naar thema, niveau en door een vraaggerichte benadering

dbieb is een van de vijf landelijke proeftuinen in de programmalijn Digitaal Burgerschap. In de **proeftuin Digitaal burgerschap Jonge nieuwkomers** richt dbieb zich op specifiek op digitale weerbaarheid en participatie. In de proeftuin onderzoeken we de behoefte en testen we de manier waarop we dienstverlening voor jonge nieuwkomers kunnen vormgeven. In maart 2022 levert dbieb een toolkit op voor de bibliotheekbranche.

Nieuwe Wet Inburgering

Met de ingang van de nieuwe Wet Inburgering per 1 januari 2022 wil dbieb een bijdrage leveren aan de digitale zelfredzaamheid van inburgeraars. Op welk moment in het traject of leerroute dat gaat plaatsvinden is nog niet bekend. Naast digitale vaardigheden dragen we graag ook bij aan community-vorming en wegwijs maken in verbinding met de Nederlandse samenleving. Dit doen we onder andere door middel van taalonderhoud, het delen van verhalen en de spreekuren van het informatiepunt Digitale Overheid.

Buurtgericht werken in het Sociaal Domein

In 2022 gaat dbieb de bestaande netwerken in dorpen en wijken uitbouwen en blijvend onderhouden. Door zichtbaar aanwezig te zijn in buurtkamers dragen we bij aan toeleiding naar taallessen, digitale lessen en spreekuren. Specifiek voor het bereiken van laaggeletterde inwoners is het opbouwen van vertrouwen een zaak van lange adem. Zichtbaarheid, persoonlijk contact en dezelfde taal spreken zijn daarbij onmisbaar. dbieb zet in op een **anjager laaggeletterdheid** die met ingang van 2022 de verbinding tussen sociaal domein, werk en educatie legt.

dbieb ontwikkelt een **stappenplan buurtgericht werken** dat begin 2022 gepresenteerd wordt aan de bibliotheekbranche en input is voor verdere samenwerking tussen Koninklijke Bibliotheek en Movisie.

dbieb biedt per wijk en dorp een **aanbod op maat** en zal in 2022 het aanbod uitbreiden naar aanleiding van vragen uit de buurt. Zo trainen we begin 2022 buurtbewoners in Heechterp-Schieringen andere inwoners te helpen bij digitale vaardigheden. Het voorlezen op locatie en het

plaatsen van taalcollecties breiden we uit naar meerdere buurtkamers. Biebskerm informeert buurtbewoners over activiteiten en regelingen in de eigen wijk en de stad en zullen we ook uitbreiden als daar vraag naar is.

Talentontwikkeling

Een van de speerpunten van dbieb is Talentontwikkeling. In 2021 is de methode Talentenfluisteraar samen met Keunstwurk verkend. Deze methode draagt bij aan het zelfbewustzijn van kinderen en het maken van keuzes in hun studie en beroepsrichting. In 2022 wordt de methode geborgd in alle teams van de organisatie. Hiermee leggen we de basis om in de loop van het jaar samen met partners meer kinderen met deze de methode te bereiken. We zoeken daarvoor samenwerking met Kunstcade, BV Sport en het tienerwerk. De derde stap is het doorontwikkelen van de methode in publieke settingen zoals die van dbieb. Dit is voorzien voor najaar 2022. dbieb gaat naar aanleiding daarvan de huidige kindercolleges, talentgesprekken en programma's Kinderboekenweek en 21st skills verrijken.

Culturele Hub voor stad en dorp

Met de ingebruikneming van De Kapel in Blokhuispoort krijgt het culturele programma veel meer massa. Interviews met schrijvers, talks over wetenschap, muziekoptredens van het Frysk Muzyk Argyf, colleges over kunst, cultuur en zingeving en festivals als de Nacht van de Filosofie en digi bites krijgen met dit podium de presentatie en productie die ze verdienen. Het programma, dat bijdraagt aan een Leven lang ontwikkelen, wordt in 2022 uitgebreid met stadsgesprekken en verhalen uit communities. Het van oudsher grote cursusprogramma zal iets krimpen ten gunste van de *community-driven* programma's. Bij het inrichtingsplan van de bibliotheek in Stiens creëren we een podium om de culturele programma's ook daar een plaats te geven.

Diversiteit, inclusie en co-creatie

dbieb wil een meer divers publiek trekken met haar programma's. Het bereik onder doelgroepen met een lage sociaal-economische status is volgens een voorlopige scan van de Code diversiteit en inclusie voldoende, maar is er nog veel te winnen in het bereik onder groepen met een niet-westerse migratieachtergrond (*terminologie van de code*). De samenstelling van het team programmeurs is nog eenzijdig; het werving- en selectiebeleid wordt daarom aangepast.

In 2022 zetten we onze samenwerkingen met doelgroepen voort. We variëren daarin naar wat er nodig is, zoals focusgroepen, ambassadeurs, co-creatie en de OF/BY/FOR ALL methode. Daarnaast gaan we plaats geven aan makers en leden uit doelgroepen. In de Proeftuin Digitaal Burgerschap bieden we vier jonge nieuwkomers een gelijkwaardige, betaalde plek als projectmedewerker. Met culturele partners zijn er plannen om een jongerenpanel te starten waarin zij behalve bevraagd worden ook mee programma's kunnen maken en ervaring opdoen.

Samenwerken als voorwaarde

Bij het maken van programma's denken we in samenwerkingen. Voor het behalen van impactdoelen is het nodig om elkaars kracht optimaal te benutten. We concurreren daarom niet en zoeken naar partners die het totaal versterken en ketens kunnen vormen. We versterken daarom onze vaardigheden in samenwerken en verbinden. We definiëren onze eigen rol in het sociaal domein, het culturele veld en de (volwassenen)educatie en stimuleren onze partners op deze gronden samen te werken. Belangrijke samenwerkingspartners voor de programmering zijn Amaryllis,

Buurtservicepunt, Stjoer, Keunstwurk, Fers, de gemeente, Friesland College, Fries Museum, Explore the North, City of Literature, Studium Generale.

Impactmanagement en Theory of Change

In het bereiken van de delen van de programma's van dbieb gaan we in 2021 bij een aantal projecten werken met impactdoelen. Impactdoelen leggen de focus op het doel wat uiteindelijk bereikt moet worden en voorkomen dat de programma's te veel vanuit aanbod worden vormgegeven. We gaan hiervoor werken met de Theory of Change, een verandermodel waarin effecten op korte, middellange en lange termijn worden gedefinieerd. De Proeftuin Digitaal Burgerschap is geheel vormgegeven volgens de Theory of Change, aangevuld met onderzoek en design thinking, beide met de doelgroep.

Project The Third Space

In deze periode van coronagevaar is de behoefte aan een (digitale- en fysieke) platformfunctie van de openbare bibliotheek groot. In het najaar 2020 is daarom het landelijke project The Third Space opgestart. Dit project is een samenwerkingsverband tussen een aantal vooruitstrevende bibliotheken in het land (waaronder dbieb) en richt zich op het ontwerpen van deze hybride platformfunctie. Met het creëren van het platform toont de bibliotheek haar maatschappelijke relevantie, zowel fysiek als digitaal. Bij de ontwikkeling van het platform staat met name de functie 'social learning' centraal. Gebruikers/bezoekers van het platform kunnen kennis halen en brengen, samenwerken, ontmoeten en geïnspireerd raken en worden daarbij door de bibliotheek optimaal gefaciliteerd. Het project bestaat uit een aantal fasen. De eerste (onderzoeks)fase is in april 2021 afgerond. Najaar 2021 is fase 2 van het project 'Third Space' van start gegaan. In deze fase gaat de groep bibliotheken concreet aan de slag met het door ontwikkelen en ontwerpen van de hybride (offline/online)bibliotheek van de toekomst.

4.2 Team Onderwijs

Het team Onderwijs werkt vanuit de Centrale Blokhuispoort in een integrale setting binnen het gehele werkgebied van dbieb. Het team onderwijs bestaat op dit moment uit 15 leesconsulenten/mediacoaches, 2 accountmanagers en een teamleider. Binnen het team zijn geen vrijwilligers actief. Speerpunt 2022: verdere ontwikkeling en uitrol formule 'De Bibliotheek op school' (dBos)

In toenemende mate fixeert de dienstverlening van dbieb aan het onderwijs in beide gemeenten zich op de ontwikkeling en uitrol van de formule 'de Bibliotheek op school' (dBos). In dit programma werken dbieb en scholen in Leeuwarden en Tytsjerksteradiel structureel samen aan de taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen. Door te lezen vergroten kinderen spelenderwijs hun woordenschat en verhogen zij hun taalniveau. Hierdoor worden in een vroeg stadium taalachterstanden teruggedrongen met minder kans op laaggeletterdheid.

Met dBos gaan school en dbieb een meerjarige samenwerking aan rondom lezen en mediawijsheid. Deze samenwerking is geborgd in het beleid van zowel school als dbieb. Een actuele en gevarieerde collectie in de school zorgt voor verrijking van het leesonderwijs. Boeken en andere materialen mogen net als bij dbieb door de kinderen mee naar huis genomen worden.

Vanuit de dbieb ondersteunt een professionele leesconsulent de leescoördinator en het team van de school. Daarnaast helpt een digitaal portaal de school bij het zoeken van boeken, het stimuleren van

lezen, het bijhouden van de leeshistorie en het vinden van betrouwbare informatie. dBos maakt deel uit van een doorgaande leeslijn. Het programma 'BoekStart'- gericht op de Consultatiebureaus - vormt het begin van deze beleidslijn en dBos VO (voortgezet onderwijs) het sluitstuk.

Leesoffensief vanuit de overheid

Vanuit de landelijke overheid³ wordt momenteel sterk ingezet op het bevorderen van geletterdheid en leesplezier. Er zijn grote zorgen over de dalende leesvaardigheid en leesmotivatie. Er wordt daarom onder andere een zogenaamd 'Leesoffensief' opgestart om het lezen onder jongeren te stimuleren. dbieb neemt deel aan het leesoffensief van de Bredebieb. In samenwerking met een aantal andere bibliotheken, The Alignment en CSG Singelland en CSG Liudger is een toolkit ontwikkeld om de leesmotivatie en leesvaardigheid van jongeren te verbeteren. Kenmerkend van deze aanpak is dat we samen met de jongeren zelf aan de slag gegaan zijn. Voor 2022 is een actieplan opgesteld.

Uitrol dBos Leeuwarden – situatie 2022

Medio 2019 zijn met de gemeente Leeuwarden afspraken⁴ gemaakt over de verdere uitrol van dBos op de PO-scholen en het VVE in de gemeente Leeuwarden. Daarnaast is een pilotproject dBos opgestart op een VO-school in Leeuwarden. Op basis van een plan zijn afspraken gemaakt over concrete doelen in de komende vier jaar. Binnen deze periode zal dbieb op 80 procent van de PO scholen in de gemeente Leeuwarden met de dBos-formuleaanwezig zijn. Vanuit de gemeente zijn voor de eerste twee jaar extra middelen vanuit onderwijsachterstandenbudget beschikbaar gesteld om de gestelde doelen te realiseren. Dit is verlengd voor het schooljaar 2021-2022. De samenwerking tussen de gemeente Leeuwarden en dbieb is constructief en toekomstgericht. De uitrol van dBos in de gemeente Leeuwarden verloopt succesvol volgens planning. Met ingang van het schooljaar 2021-2022 is in Leeuwarden met 5 nieuwe basisscholen een dBos contract gesloten. Het aantal scholen waar middels deze landelijke aanpak mee wordt samengewerkt is daarmee gekomen op 41 in de gemeente Leeuwarden. 3 Scholen staan op de wachtlijst om deel te gaan nemen in het schooljaar 2022-2023.

De pilot dBos, uitgevoerd in 2021 op de locatie vmbo van Piter Jelles YnSicht, leerweg BB/KB jaar 1, is succesvol verlopen. Deze school heeft besloten een overeenkomst aan te gaan voor drie jaar voor deelname aan dBos. Vanwege de succesvolle pilot in 2021 zijn in het schooljaar 2021-2022 twee nieuwe pilots gestart op CSG Comenius, locatie Zamenhof, en Aeres, leerweg BB/KB.

We werken aan doorontwikkeling van dBos waarbij we kijken naar nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs en behoeften van scholen(bijvoorbeeld van uit het Tevredenheidsonderzoek wat in 2020 is gehouden onder dBos scholen in het werkgebied). We bieden inspiratiebijeenkomsten aan voor teams op het gebied van Boekenkringactiviteiten en visieontwikkeling Digitale geletterdheid, specifieke activiteiten voor kinderen met leesproblemen en ontwikkelen mede een module meertaligheid binnen dBos.

IKC's in de aandachtswijken krijgen, in het kader van Kansen voor Kinderen 2.0. in de gemeente Leeuwarden dat zich richt op kansengelijkheid voor kinderen, extra middelen in de preventieve ondersteuning van kinderen van 0-12 jaar en hun ouders. We werken al met deze IKC's samen middels dBos. dbieb maakt deel uit van het ontwikkelteam en zal, op verzoek en naar behoefte van IKC's, gerichte programma's aanbieden.

Uitrol dBos Tytsjerksteradiel – situatie 2022

Samen met de bibliotheek heeft de gemeente Tytsjerksteradiel een plan⁵ ontwikkeld waarbij op alle scholen en het VVE in de gemeente dBos wordt uitgerold. Dat is een prachtige ambitie die een grote stap voorwaarts betekent in de preventie van laaggeletterdheid in de gemeente. Medio september 2020 gaf de gemeente groen licht voor de uitrol van dBos op alle scholen in de gemeente en stelde financiering beschikbaar vanuit onderwijsachterstandenbudgetten voor de periode 2020-2024. Concreet betekent dit dat er een BoekStartcoach wekelijks aanwezig is op de consultatiebureaus in Hurdegaryp en Burgum, er een voorleesconsulent het programma Boekstart in de kinderopvang uitvoert op alle kinderopvanglocaties in de gemeente, een pilot wordt uitgevoerd op het AZC Burgum voor peuters, dBos wordt uitgerold over alle scholen p.o. in de gemeente en er twee pilots dBos plaatsvinden op het CSG Singelland in Burgum en CSG Liudger in Burgum. Deze v.o. scholen nemen ook deel aan het Leesoffensief.

Op dit moment nemen 19 van de 21 scholen p.o. deel aan dBos. Alle locaties kinderopvang doen mee en het Boekstart programma is van start. Voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang wordt in 2022 in een scholing tot voorleescoördinator georganiseerd. Door Corona is de BoekStartcoach op het consultatiebureau wat vertraagd en zijn we gestart najaar 2021.

21e-eeuwse vaardigheden

Een derde accent betreffen de speciale programma's gericht op 21e-eeuwse vaardigheden. Het team laat de scholen kennismaken met deze programma's. 21e-eeuwse vaardigheden, of 21st century skills, zijn competenties die leerlingen nodig hebben om succesvol deel te nemen in de maatschappij van de toekomst. Werk verandert, functies veranderen. Jongeren hebben 21e-eeuwse vaardigheden nodig om hierop voorbereid te zijn. Het gaat bijvoorbeeld om vaardigheden als kritisch denken, creatief denken, probleem oplossen, ict-basisvaardigheden, informatievaardigheden, computational thinking en mediawijsheid.

Ook ten behoeve van het onderwijs en jeugd worden in 'De Werkplaats' van dbieb in de Centrale Blokhuispoort activiteiten op het terrein van de 21e eeuwse vaardigheden ontwikkeld en uitgevoerd. Ook in de andere vestigingen in het werkgebied van dbieb worden deze activiteiten georganiseerd. Binnen het Techniekmenu voor scholen in de gemeente Leeuwarden verzorgt dbieb de programmeer-/codeerlessen voor de groepen 1 t/m 6 van het p.o.. De coördinatie van het Techniekmenu wordt verzorgd door Kunstcade.

Gezinsgerichte aanpak

In de bestrijding van laaggeletterdheid is de gezinsgerichte aanpak een belangrijke. Het doel van de gezinsgerichte aanpak is het doorbreken van de cyclus van laaggeletterdheid. De aanpak richt zich daarom primair op het ondersteunen van met name laagtaalvaardige ouders bij het stimuleren van de taal- en geletterdheidsontwikkeling van hun (jonge) kinderen thuis. Daarnaast kan er ook worden ingezet op het verhogen van het taal- en geletterdheidsniveau van de ouders zelf. dbieb wil graag samen met o.a. de gemeenten Tytsjerksteradiel en Leeuwarden als toekomstig regievoerder op het terrein van de gezinsaanpak en Stichting Lezen & Schrijven de gezinsaanpak verder ontwikkelen.

We doen al veel met collectie en activiteiten voor kinderen en ouders, maar dit staat vaak nog los van elkaar. Waar we naar toe willen is dat gezinsgerichte aanpak zoveel mogelijk een integraal onderdeel wordt van de dienstverlening van dbieb én van de samenwerking met relevante partners. We maken al een begin met de gezinsgerichte aanpak op het consultatiebureau en de kinderopvang.

Tweede helft 2021 starten we organisatiebreed een project op, met als resultaat een plan van

aanpak voor de gezinsgerichte aanpak en de borging ervan. Dit organisatiebrede programma Gezinsgerichte Aanpak Laaggeletterdheid willen we maken in samenwerking met de PLUS IKC's. Het programma volgt de lijn van de gemeente. Het programma kunnen we uitvoeren binnen en buiten de bibliotheek door alle teams en in samenwerking met de PLUS IKC's en gemeente Leeuwarden. De verschillende producten en diensten sluiten op elkaar aan en versterken elkaar. De reikwijdte (scope) van de doelgroep wordt in overleg met de PLUS IKC's bepaald.

4.3 Teams bibliotheken Stad en Dorpen

De teams Bibliotheken stad en dorpen (2 separate teams) richten zich op de publieksdienstverlening in de frontoffice richting individuele bezoeker/klant. De teams zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en ontwikkeling van het serviceconcept frontoffice van dbieb in de (vanaf januari 2021) vijf vaste vestigingen. Het serviceconcept bestaat uit een aantal specifieke elementen: collectie jeugd/volwassenen – fictie/nonfictie, informatiebemiddeling/-service, ontmoetingsfunctie (inclusief horeca) en studieplekken vormen belangrijke onderdelen van het concept. De medewerkers van de teams vormen het 'gezicht' van de bibliotheek op de werkvloer.

Het team bibliotheken Stad bestaat uit 17 medewerkers en 26 vrijwilligers. Het team is actief in de Centrale bibliotheek Blokhuispoort (BHP) Leeuwarden. Deze vestiging is zeven dagen per week geopend – totaal 72 openingsuren – en ontvangt tussen de 300.000 en 350.000 bezoekers per jaar. Het is de best bezochte openbare instelling in de gemeente Leeuwarden.

Het team bibliotheken Dorpen bestaat uit 7 medewerkers en 14 vrijwilligers. Het team is actief in de vestigingen Burgum, Gytsjerk, Grou en Stiens. De vestiging Burgum is 32 uur per week geopend, Gytsjerk 15 uur per week, Grou 22 uur per week en Stiens 25 uur per week.

Speerpunten Teams bibliotheken Stad en Dorpen

Voor zowel team bibliotheken Stad als Dorpen ligt het accent in 2022 op een tweetal thema's. Het gaat hierbij om:

- *De deskundigheidsbevordering van de medewerkers en vrijwilligers:*
- Om de kwaliteit van het inlichtingenwerk en de frontoffice te garanderen, wordt in 2022 de deskundigheidsbevordering van Medewerkers Informatie & Advies en Servicemedewerkers in de frontoffice verder uitgewerkt. In de voorgaande jaren is hiervoor de basis gelegd. Het accent ligt hierbij op kennis van de collectie en informatiebemiddeling. In 2022 zullen de Medewerkers Informatie & Advies hun deskundigheid weer updaten middels een op maat gemaakte scholing door GO-opleidingen. Alle servicemedewerkers volgen een uitgebreid scholingstraject bij ROC Friese Poort. Deze gecertificeerde scholing vormt de basisopleiding voor iedere servicemedewerker. Voor de vrijwilligers is er sprake van een specifiek traject op het terrein van hostmanship en hospitality. Middels een training, gemaakt en gegeven door onze eigen mensen, worden de vrijwilligers meegenomen in de kern- en merkwwaarden van dbieb en hoe hierin te handelen naar de bezoekers.
- *Samenwerking met vrijwilligers:*
- Sinds medio 2017 werken vrijwilligers samen met professionele bibliotheekmedewerkers in de frontoffice. De inzet van vrijwilligers is zorgvuldig voorbereid en geschiedt op basis van formeel vastgesteld beleid. Hoewel de samenwerking voorspoedig verloopt, vraagt dit een permanente monitoring en bijstelling. De werkzaamheden van de vrijwilligers richten zich op hostmanship en hospitality, de nadruk bij de professionele medewerkers ligt de focus op de

bibliotheekinhoudelijke dienstverlening. Goede afstemming is van levensbelang voor de kwaliteit van de dienstverlening.

Speerpunt 2022 team Bibliotheken Dorpen - algemeen

Binnen het team Bibliotheken Dorpen ligt in 2022 het accent op het volgende speerpunt:

- *Bibliotheekwerk platteland naar versie 2.0.* : het bibliotheekwerk op het platteland moet toekomstbestendig worden gemaakt. Er is geen toekomst voor kleine bibliotheken die stand-alone opereren met een beperkte collectie en dito openingstijden. De toekomst ligt in een bibliotheek die deel uitmaakt van een alliantie met relevante partners. Uitgangspunt is dat huisvesting wordt gedeeld zodat gezamenlijk activiteiten kunnen worden ontwikkeld en uitgevoerd. Tevens worden (huisvestings)lasten gedeeld zodat ook de financiële basis steviger wordt.

In deze transformatie van de dorpsvestigingen ligt ook een focus op uitbreiding van de ontmoetingsfunctie: ouderen die een krantje komen lezen in de dbieb en met elkaar bijpraten. Baby's en peuters die met hun ouders in de bieb spelenderwijs kennis maken met lezen. Werkzoekenden die meedoen aan een computercursus om beter te kunnen solliciteren. Inburgeraars die bij een taalpunt hun Nederlands oefenen door met anderen te praten. In een aantal dorpen is dbieb een centrale ontmoetingsplek waar mensen met elkaar in contact komen en waar mensen van allerlei achtergronden zich verder kunnen ontwikkelen.

dbieb onderscheidt zich van andere ontmoetingsplekken door het publieke, niet-commerciële karakter. Iedereen kan binnen lopen en betrouwbare informatie krijgen en zich met die kennis verder ontwikkelen. Ook draagt dbieb in het dorp, bij aan de sociale verbondenheid. Dat is belangrijk omdat het aantal publieke organisaties en plaatsen binnen een gemeenschap afneemt. Vooral in de kleine kernen in het werkgebied van dbieb waar voorzieningen onder druk staan.

4.4 Unit Digitaal

De Unit digitaal houdt zich bezig met het samenstellen en presenteren van digitale content op dbieb.nl. Het team, bestaande uit vier medewerkers, maakt digitale dossiers die aansluiten op actuele thema's waarover dbieb publieksactiviteiten organiseert. Daarnaast zijn er apps, databanken, boekenblogs en inspiratiepagina's voor diverse doelgroepen, zoals bijvoorbeeld het primair onderwijs. Voor partners in het sociaal domein wordt relevante, onafhankelijke en betrouwbare informatie op maat gemaakt en gepresenteerd op narrowcastingsystemen (Biebskerm).

Het team zorgt daarnaast voor deskundigheidsbevordering en ondersteuning van met name de medewerkers in het team bibliotheken in het gebruik van digitale content en de advisering van bezoekers op digitaal vlak. Het team werkt samen met de koninklijke bibliotheek (KB) aan verdere doorontwikkeling van landelijke digitale diensten. De focus op onderdelen in 2022:

Ontwikkeling Biebskerm

Steeds meer partners in het sociaal domein willen graag met dbieb samenwerken middels Biebskerm. Biebskerm is een digitale dienstverlening waarmee we inwoners van de gemeente

Leeuwarden en Tytsjerksteradiel via narrowcastingschermen attenderen op voor hen relevante, onafhankelijke en betrouwbare informatie. Deze informatie is afkomstig van meerdere non-profitorganisaties als wijkcentra, Amaryllis en dbieb. Medewerkers van dbieb vertalen informatie over bijvoorbeeld activiteiten en regelingen naar laagdrempelige berichten in begrijpelijke taal. Deze plaatsen we op Biebskerm. Zo bieden we relevante informatie aan op plekken waar veel mensen komen om met name kwetsbare inwoners de deelnemende organisaties beter te vinden. De schermen staan bij de wijkvereniging van Bilgaard en Heechterp-Schieringen, bij De Klomp en de Estafette kringloopwinkel

Digi-spreekuur

Unit Digitaal verzorgt wekelijks een digi-spreekuur waar mensen geholpen worden bij het gebruik van apps van de bibliotheek. De in oktober 2020 gelanceerde Online bibliotheek maakt het heel gemakkelijk om luisterboeken en e-boeken te lenen. Ook in 2022 zullen de voordelen uitgebreid onder de aandacht van de bezoekers gebracht worden.

Ondersteuning medewerkers dbieb

Unit Digitaal ondersteunt de teams bij het digitaalvaardiger maken van onze bezoekers door de medewerkers te scholen in (nieuwe) digitale technieken en werkwijzen zoals bijvoorbeeld het werken met digitale databestanden en digitale tools, Office 365, werken met livestreams etc.

Digitale dossiers

Met digitale dossiers speelt Unit Digitaal in op de actualiteit en gaat dit in 2022 ook meer doen in samenwerking met lokale organisaties en communities.

4.5 Marketing en Communicatie

Marketingplan 2022-2025

In de loop van 2022 zal het marketingplan 2022-2023 worden vastgesteld.

Corporate campagne

dbieb is een sterk merk met een hoge gunfactor en bekendheid. Toch weet een brede groep inwoners nog niet precies wat zij bij dbieb kunnen halen en welke mogelijkheden dbieb heeft voor communities om zich in te zetten voor de samenleving. In de maand augustus starten we daarom een brede corporate campagne waarmee we het brede aanbod en het verhaal van dbieb willen vertellen. Dit zal bijdragen aan een versteviging van het merk en een grotere bekendheid met ons aanbod.

Landelijke campagnes

Jaarlijks haakt dbieb aan bij een aantal landelijke campagnes ter promotie van het boek en het stimuleren van leesbevordering. Omdat dbieb een eigen huisstijl hanteert, worden alle middelen voor deze campagnes zelf ontwikkeld. Het gaat om de volgende campagnes:

1. Nationale voorleesdagen
2. Boekenweek
3. Week van lezen & schrijven
4. Kinderboekenweek
5. Nederland Leest

Tijdens deze campagnes wordt zo veel mogelijk samenwerking gezocht met partners die actief zijn op het gebied van (digi)taal- en leesbevordering.

Overige campagnes

Naast de landelijke campagnes, worden ook eigen campagnes ontwikkeld, bijvoorbeeld voor de Nacht van de filosofie, het aanbod primair onderwijs en Scoor een boek.

Oktober 2021

Hans van der Veen

directeur – bestuurder dbieb